

Таким чином, в ігрових формах заняття реалізують ідеї спільного співробітництва, змагання, самоврядування, виховання через колектив, залучення дітей до науково-технічної творчості, виховання відповідальності кожного за навчання та дисципліну у класі, а головне – навчання предмету.

Сучасні дослідження підтверджують, що саме на активних заняттях учні краще і частіше засвоюють матеріал найповніше та з користю для себе. Розкриття внутрішніх резервів учня, стимулювання діяльності учнів з напрацювання та перетворення власного досвіду та компетентності при використанні в навчанні активних методів допомагає молодій людині оцінити свої здібності та можливості, правильно визначити напрямок професійного становлення та розвитку, сприяє конструктивним змінам у освітньому процесі в цілому.

Список використаних джерел

1. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с., с. 707.
2. Зязюн І. А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи:[монографія]. Київ : Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. С. 10-18.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Вакуленко О.

аспірант кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

Гриценко Л.О.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

В умовах культурного та духовного розвитку України проблема професійної підготовки майбутнього вчителя технологій набуває першорядного значення. Основними орієнтирами вдосконалення системи технологічної освіти стали підвищені вимоги суспільства до рівня готовності молодого покоління творчо вирішувати завдання, що виникають у процесі життєдіяльності, на основі технологічно грамотної організації своєї діяльності. Новій українській школі потрібен вчитель, мислячий

гнучко і нестандартно, діючий у динамічному концептуальному полі сучасної освіти, яка формує унікальний досвід учня.

Отже, на сьогоднішній день актуальним є питання забезпечення підготовки майбутніх учителів технологій, здатних до активної участі в різних видах професійної діяльності, що має художньо-творчу спрямованість, пов'язану з моделювання і проектуванням виробів.

Важливо, що проблеми творчої діяльності особистості вчені пов'язують з естетичною природою творчості, як вагомого чинника професійної підготовки майбутнього вчителя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що проблеми підготовки вчителів, формування їхнього творчого потенціалу, розвитку важливих творчих здібностей, якостей, умінь, стилю мислення, діяльності висвітлюються в багатьох наукових дослідженнях. Серед них визначаються певні напрями, що відображають окремі аспекти: питання професійної підготовки вчителів (І. Зязюн, О. Дубасенюк, Н. Кічук, В. Семиченко, С. Сисоєва та ін.); вивчення творчої особистості, її потенційних можливостей, здібностей, властивостей, характерних рис (В. Андрющенко, Л. Березовська, А. Богуш, В. Вербець, В. Зайчук, Ж. Ковалів, В. Рибалка та ін.); дослідження ефективних шляхів і методів розвитку творчої особистості в умовах естетичної діяльності (Є. Коцюба, Н. Миропольська, Г. Падалка, В. Титаренко, Л. Хлебнікова та ін.). Значний інтерес викликають роботи науковців і практиків в галузі технологічної освіти Ю. Белова, Н. Вовк, І. Гевко, І. Голяд, Р. Гуревич, Д. Кільдеров, М. Коберник, М. Корець, В. Стешенко, В. Титаренко, С. Ткачук, А. Цина та інших, де висвітлюються проблеми підготовки здобувачів педагогічних закладів загальної середньої та вищої освіти до професійної діяльності, вивчаються умови формування і розвитку творчості вчителя тощо.

Внутрішнім потягом до творчості стає особливий динамізм усіх якостей та властивостей особистості, здатних реалізуватися у конкретному творчому акті. Саме цей динамізм і є основним змістом поняття, яке прийнято називати творчим потенціалом [8, 169].

Проблема творчого потенціалу людини розглядається у роботах багатьох дослідників творчості. Зокрема, це питання стало предметом пильної уваги О. Клепікова та І. Кучерявого. Вони наголошують, що дослідження творчого потенціалу особистості набуває особливої актуальності в сучасних умовах. На їх думку, творчий потенціал - «...інтегральна властивість у вигляді здібності, що - дає людині здійснювати предметну діяльність, і за допомогою якої вона може вирішувати практичні

завдання» [4, 54]. За своїми витокami ця властивість людського індивіда є результатом природної й соціальної активності, зовнішнім виявом якої виступає праця або діяльність, що органічно включає свідомість і спілкування.

Філософський аспект творчості – це проблема методології дослідження, достовірності знань, результату творчого мислення. Логіка вивчає творчість як систему логічно розвиваючого знання. Соціологія виявляє соціологічні фактори, які стимулюють розвиток творчих здібностей людини. Психологія розглядає процес творчого мислення окремої людини і визначає закономірності і відкриття нового. Педагогіка ж цікавиться проблемою формування творчої особистості.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблем структури творчої діяльності (М. Блох, О. Леонтьєв, Б. Лезін, Б. Майлах, В. Кан-Калік, Г. Гіргінов, М. Нікандров, Я. Пономарьов та ін.) дозволяє стверджувати, що процес творчості є інтегративним, тобто об'єднує окремі дії в струнку систему поетапно здійснюваних операцій.

З психолого-педагогічної та культурологічної точки зору поняття «творчість» передбачає вихід за межі загально прийнятих форм і основоположень, тобто творчість завжди несе у собі акт трансгресії. Цей термін увів у обіг вчений психолог Юзеф Козелецький. Він стверджував, що людина за своєю природою завжди намагається перевершити свої попередні досягнення, вийти за кордони досяжного, цей прояв вчений визначив як трансгресію. Завдяки цьому, людина розширює свій світ, створює нові матеріальні та символічні цінності, сприяє розвитку науки, техніки та мистецтва [6].

Художньо-творча діяльність відноситься до специфічного виду естетичної діяльності, продуктом якої є твори мистецтва. Всі вони адресовані людині, яка може їх сприймати, якщо розуміє мову того чи іншого виду мистецтва, та оцінювати.

Зв'язок індивідуальних якостей між собою та творчістю відображається у понятті «потенціал», який у першу чергу, пов'язує з дієвістю індивіда (здібності, ініціатива, потенційні можливості та інше).

Л. Березовська дає таке визначення творчої діяльності, як системи таких ознак:

– творча діяльність спрямована на розв'язання задач, для яких характерна відсутність у предметній сфері не тільки засобу розв'язування, але передусім предметно-специфічних знань, необхідних для його розробки постулатів, аксіом, лем, законів і т. інше;

– творча діяльність характеризується для суб'єкта невизначеною можливістю розробки нових знань та на їх основні засобу розв'язування задачі.

Творчість пов'язана з такими особистісними характеристиками, як активність та ініціатива. Вчені визначають істотний зв'язок і взаємозумовленість творчості і творчої активності, залежність цих двох компонентів продуктивної діяльності від різних проявів психічної активності суб'єкта. Творча активність як особистісна категорія визначається внутрішніми психічними особливостями суб'єкта, що відбивається в його своєрідному ставленні до навколишнього [1]. В. Зайчук пропонує таку схему взаємозв'язку творчого потенціалу людини, який виражається у задатках, які мають тенденцію перетворюватися на здібності, а здібності у свою чергу перетворюються на механізм творчості. Творчий процес розгортається на матеріалі психічного відображення, здійснюваного на всіх структурних рівнях психіки людини. У ньому акумулюються її досвід і ставлення до світу: сенсорна сфера і перцептивна сфери створюють моторний досвід, а сфера почуттів – уміння користуватися цим досвідом [3].

Серед дослідників немає однастайності у визначенні системи етапів творчої діяльності, але більшість схиляється до наступної структури творчості:

- підготовчий або первинний етап – сприйняття та усвідомлення проблеми;
- етап дозрівання – актуалізація опорних знань, чітке формулювання завдань;
- етап натхнення – усвідомлення загальної ідеї розв'язання проблеми;
- етап свідомої роботи – осмислення та обґрунтування отриманого рішення;
- етап перевірки – знаходження практичних підтверджень отриманого рішення.

Діяльність особистості визначається тими якостями, якими ця особистість володіє і від яких залежить. Кожен вид діяльності вимагає від особистості безумовної наявності певної системи якостей, необхідних для її успішного виконання [2].

Дослідженнями В. Андрєєва, А. Грайсмана, В. Загвязинського, І. Лернера, Дж. Беккера, П. Енгельмейєра, А. Маслоу, К. Платонова, С. Сисоєвої, Є. Шангіної, О. Щербакова та інших встановлено, що до найбільш характерних властивостей творчої особистості належать: знання, здібності, вміння, риси характеру, схильності, мотиви.

Зовні художньо-творча діяльність вчителя технологій Нової української школи – це вирішення різноманітних педагогічних завдань, успішна емоційно насичена організація навчально-виховного процесу й отримання відповідних результатів, але її сутність полягає в певних професійних і особистісних якостей, які породжують цю діяльність і забезпечують її ефективність. Тому сучасний вчитель технологій повинен бути в постійному творчому пориві оптимізації як професійного так і особистісного потенціалу.

Отже, художньо-творча діяльність – це професійне вміння оптимізувати всі види навчально-виховної діяльності, спрямувати їх на всебічний розвиток та удосконалення особистості, що забезпечує високу організацію педагогічного процесу майбутнього вчителя технологій. Вона характеризується високим рівнем розвитку спеціальних узагальнених вмінь, і, звичайно, суть її – в особистості вчителя, його позиції, здатності керувати діяльністю на високому рівні. Велике значення у цьому контексті має володіння вчителем театральною технікою, що відзначається вмінням перетворювати на апарат педагогічного впливу свої емоції, голос (тон, силу, інтонацію, жести, міміку). Вміння керувати своїм психічним станом, педагогічно активно і емоційно відкрито, виявляти своє ставлення до предмета і студентів є однією з ознак технологічної культур, викладача.

Висновки. На сьогоднішній день не має однозначного визначення художньо-творча діяльність особистості та єдиного підходу до її структурування. Проте, більшість науковців їх сутністю вважають здатність породжувати нові, оригінальні ідеї, ефективно вирішуючи проблемні ситуації.

Список використаних джерел:

1. Березовська Л. І. Творчість як психолого-педагогічна категорія. *Науковий вісник ПДПУ імені К. Д. Ушинського*. 2005. №7-8. С. 86-89.
2. Вербець В. В. Педагогічна діагностика формування духовно-творчого потенціалу студентської молоді: монографія. Острог-Рівне : РДГУ, 2005. 383 с.
3. Зайчук В. О. Творчий потенціал праці. Київ : Форум, 2001. 303с.
4. Клепиков О. І., Кучерявий І. Т. Основи творчості особи: Навч. посібник. Київ : Вища школа, 1996. 295 с.
6. Козелецкий Ю. Человек многомерный (психологические эссе). Киев : Лыбидь, 1991. 288с.
7. Муртазаева Е. М. Індивідуально-творчий розвиток майбутніх педагогів. *Педагогіка і психологія*. 2004. № 3(44). С. 69-76.

8. Спінул І. Теоретичні аспекти розвитку творчих здібностей майбутніх учителів хореографії. *Наукові записки. [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Педагогічні науки.* 2012. Випуск 107(2). С. 167-176.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ДОСЯГНЕНЬ ПЕРШИХ ШКІЛ ДИЗАЙНУ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Кондель В.М.

кандидат технічних наук, доцент
кафедри професійної освіти, дизайну та безпеки життєдіяльності
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Основним завданням сучасної технологічної освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють професійною майстерністю і здатні самостійно розв'язувати виробничі проблеми будь-якої складності. Як зазначено в освітньо-професійній програмі «Середня освіта (Трудове навчання та технології)», запровадженої у навчальний процес на факультеті технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, відповідно до запитів ринку та трендів цифрового суспільства XXI століття, майбутні фахівці технологічної освіти повинні мати високий рівень професійної компетентності, володіти глибокими знаннями основ наукового філософського світогляду та практично їх реалізовувати відповідно до набутої академічної кваліфікації вчителя з трудового навчання та технологій [1, с. 4; 2, с. 112].

Для формування професійних компетентностей майбутніх фахівців Міністерство освіти і науки України запровадило реформу під назвою «Нова українська школа», головною метою якої є створення такого освітнього середовища, що даватиме учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті, школи, до якої приємно ходити учням, де цінують їх творчі здібності, прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами своєї країни. Саме таким чином можна виховати справжнього громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини. Це означає, що замість запам'ятовування окремих фактів та понять майбутні фахівці набуватимуть компетентності, які є динамічною